

TILL DIG I DIN SORG

BEGRAVNINGSGUIDE

Till dig i din sorg

Du har förlorat någon som stod dig nära. Vi vill framföra vårt uppriktiga deltagande. Att förlora en nära anhörig är en av de största förlusterna i en människas liv, och nästan alla kommer att uppleva den. Döden väcker mångahanda tankar och känslor som kan vara förvirrande och skrämmande. Den kan också ta sig uttryck i olika kroppsliga känningar eller smärtor.

All sorg är annorlunda. Många saker påverkar sorgen, till exempel den sörjandes personlighet, känslomässiga band till den avlidne närstående och om man hade tid att förbereda sig inför döden och ta farväl.

Sätten att sörja och den tid som behövs för det är också individuella. Medan någon kanske behöver lugn och ro, till exempel genom att tillbringa tid i naturen eller hugga ved, kan en annan behöva någon vid sin sida som lyssnar, stöttar eller ger konkret hjälp. Någon kanske gråter och någon annan kanske inte gör det – hur mycket man gråter är inte ett mått på sorgen.

De som sörjer är experter på sin egen sorg. Lyssna noga på dig själv och ge dig själv så mycket tid att sörja som du behöver. Att sörja tillsammans och dela sin sorg kan dock vara viktiga sätt att hantera den.

Kom ihåg att sorg är en fortsättning på kärleken.

*Sorg är
en fortsättning
på kärleken.*

INNEHÅLL

Begravningsarrangemang	4
Gravplatser	13
Begravnings sätt	16
Efter begravningen	20
Stöd i din sorg	23
Kontaktuppgifter	24

BEGRAVNINGSARRANGEMANG

Man kan inleda begravningsarrangemangen genom att kontakta antingen den kyrkliga samfällighetens gravkontor eller en privat begravningsbyrå. Den kyrkliga samfällighetens gravkontor ansvarar för frågor som rör jordfästningen, till exempel att boka tid och plats för jordfästningen samt präst och kantor. Dessutom sköter gravkontoret reserveringen av gravplatsen. Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighets gravkontor ligger på Eriksgatan 3, tfn 040 341 7253.

En privat begravningsbyrå sköter å sin sida de praktiska arrangemangen, såsom anskaffning av kista och urna, transport av den avlidne, gravsten, program och andra tjänster. Om kunderna så önskar kan de ge en privat begravningsbyrå i uppdrag att även sköta kontakten med församlingen. Det innebär att de anhöriga inte behöver kontakta församlingen separat om de inte vill det.

För begravningsarrangemangen sköter vanligtvis den avlidnes make/maka eller sambo, arvinge, någon annan nära anhörig eller vän. Begravningsarrangemangen kan inledas så snart man har fått kännedom om dödsfallet. Om den avlidne inte har några nära anhöriga som kan ta hand om begravningsarrangemangen, faller ansvaret på den avlidnes hemkommun. När man ordnar en begravning är det viktigt att försöka följa den avlidnes önskemål så noga som möjligt.

Begravningen kan hållas när den kyrkliga samfälligheten har fått begravningstillståndet. Begravningstillståndet är ett dokument som skrivs av en läkare och skickas från sjukhuset till begravningsbyrån eller direkt till den kyrkliga samfälligheten. Planeringen av begravningen kan påbörjas redan innan begravningstillståndet har mottagits.

ÄMBETSBETYG

Efter en anhörigs bortgång är ett ämbetsbetyg i form av en släktutredning ett viktigt dokument för bland annat bouppteckning, bank- och försäkringsärenden.

Det officiella intyget kan beställas från Åbo regioncentralregister om den avlidne som över 15-åring har varit medlem i evangelisk-lutherska kyrkan, www.tilaavirkatodistus.fi, tfn 040 341 7222.

Ämbetsbetyg beställs från ortodoxa kyrkans centralregister om den avlidne som över 15-åring har varit medlem i ortodoxa kyrkan, tfn 040 358 3625.

Om den avlidne var registrerad i befolkningsregistret eller i en registrerad religiös samslutning beställs ämbetsbetyget från Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, www.dvv.fi.

I vissa situationer kan det vara nödvändigt att beställa ett ämbetsbetyg från mer än ett register. Åbo regioncentralregister stödjer och ger dig råd i denna fråga.

Kapell och kyrkor

På begravningsplatserna i Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet finns tillgång till följande kapell och kyrkor:

- Uppståndelsekapellet (200 personer)
- Helga Korsets kapell
 - stora kapellet (160 personer)
 - lilla kapellet (60 personer) *
 - nedre kapellet (24 personer) *
- Kärsämäki kapell (100 personer) *
- S:ta Katarina begravningsplats kapell (50 personer) *
- S:t Marie begravningsplats kapell (30 personer) *
- Kakskerta kyrka (240 personer)
- Kustö kyrka (135 personer)
- S:t Marie kyrka (450 personer)
- Patis kyrka (360 personer)
- Pikis kyrka (450 personer)
- S:ta Katarina kyrka (400 personer)

* Även avskedstagande av personer som inte hört till kyrkan

Jordfästningen

Jordfästningen är kyrkans heliga förrättning som utförs vid en begravningsgudstjänst. Varje medlem av församlingen välsignas på sin sista resa. Välsignelsen bygger på förtroendet för Guds kärlek och uppståndelsens verklighet. Under begravningsgudstjänsten ber man också om tröst och styrka för de anhöriga. Det finns även utrymme för minnen och tacksägelse.

Jordfästningen genomförs i enlighet med kyrkans handbok. Förutom bibelläsningar och böner ingår välsignelsetal, psalmer och musik i akten. De olika alternativen för jordfästningen bör diskuteras i god tid med den präst som förrättar jordfästningen och den kantor som ansvarar för musiken. När de diskuterar med prästen har de anhöriga också möjlighet att uttrycka sin sorg, minnas den avlidne och berätta om dennes liv.

Jordfästningar av medlemmar i evangelisk-lutherska kyrkan kan hållas från tisdag till lördag. Jordfästningen kan utföras i ett kapell, en kyrka eller vid graven. Varje akt varar ungefär en timme. Om det är känt att akten kommer att ta längre tid, reserveras en längre tid för jordfästningen.

Den avlidne välsignas vanligtvis av prästen i sin egen församling, vars namn man får veta när man bokar in jordfästningen. Anhöriga kan också be en annan präst att utföra jordfästningen genom att komma överens om detta direkt med prästen.

När jordfästningen har bokats kontaktar prästen de anhöriga för att diskutera den avlidne och jordfästningens förlopp. Kantorn ansvarar för musiken vid akten. Om de anhöriga har önskemål om musiken kan de framföra dessa direkt till kantorn.

*Vid jordfästningen
läses böner
för att ge de
anhöriga tröst
och styrka.*

JORDFÄSTNINGENS FÖRLOPP

Jordfästningens program
kan exempelvis vara följande:

Musik

Blomhälsning

Psalm

Jordfästning

Bibelläsning, bön, tal
och jordfästningsakten,
under vilken begravningsföljet
står

Psalm

Musik

*På begravnings-
platserna i Åbo
och S:t Karins
finns också
konfessionslösa
områden.*

Begravning av en person som tillhört andra kyrkor eller trossamfund eller inte hört till kyrkan

Begravning på Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighets begravningsplatser förutsätter inte medlemskap i evangelisk-lutherska kyrkan. Kårsämäki begravningsplats har ett konfessionslöst område för dem som inte önskar begravas på en kristen begravningsplats. Det finns också en konfessionslös gravplats på Korois begravningsplats i Pikis. Jordfästningskapellen kan också hyras för begravingar för andra trossamfund eller av personer som inte tillhör kyrkan. I sådana fall tas en hyresavgift ut för användningen av kapellen.

En person som inte hört till kyrkan kan få en kristen jordfästning, om de anhöriga ber om det. En kyrklig jordfästning är inte möjlig om den avlidne klart uttryckt att hen inte önskar det, eller om prästen genom själavårdssamtal eller på annat sätt fått en uppfattning att det kan anses att det inte föreligger tillräckliga skäl för en kyrklig jordfästning.

En avskedsakt kan ordnas för en avlidne person som inte tillhörde kyrkan i de flesta kapell i den kyrkliga samfälligheten. Det finns ingen präst vid avskedsakten och den avlidne välsignas inte. En nära anhörig till den avlidne eller en utomstående talare kan hålla ett tal vid akten. Akten förlöper informellt.

Minnesstund

En minnesstund är en informell begivenhet för att minnas en avliden nära anhörig. Om man vill att en präst ska närvara vid minnesstunden bör man begära detta när man bokar präst och kantor. Minnesstunden kan också hållas med endast anhöriga närvarande.

En minnesstund kan hållas hemma, i en församlingssal, på en restaurang eller på någon annan lämplig plats. De anhöriga kan själva ordna med mat och dryck eller beställa från en cateringfirma. Till minnesstundens traditioner hör ett vitt dukat bord med den avlidnes foto, ett ljus och blommor. På stunden kan man läsa upp adresser, dvs. kondoleansmeddelanden. De anhöriga planerar själva programmet för minnesstunden.

Lokalerna i Åbo och S:t Karins kyrkliga sällighets församlingshem kan bokas direkt av vaktmästarna. Du hittar vaktmästarens telefonnummer på varje församlingslokals egen sida (www.turunseurakunnat.fi). På lokalernas sidor har det berättats närmare även om hyrorna för lokalerna.

*På minnesstunden
minnas man den
bortgångna
anhöriga.*

Begravningsplatserna

Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet har nio begravningsplatser. Åbo- och S:t Karinsbor kan fritt välja på vilken begravningsplats de vill bli begravda. Samfällighetens gravkontor har aktuell information om lediga gravplatser.

- Åbo begravningsplats
- Kaksकर्ta begravningsplats
- S:ta Katarina begravningsplats
- Kustö begravningsplats
- Kärsämäki begravningsplats*
- S:t Marie begravningsplats
- S:t Marie kyrkogård
- Patis begravningsplats
- Pikis begravningsplats*

* Även konfessionslöst område.

Den begravningsplats där begravningen görs kan väljas fritt oberoende av den avlidnes bostadsområde eller boningsort.

*En viloplats
för berättelser
som är stora
som livet självt.*

Gravtyper

På begravningsplatserna tilldelas det nya kist- och urngravar för 25 år. Det är möjligt att förlänga besittningstiden.

En kistgrav har plats för två kistor och ett stort antal urnor. En grund kistgravplats har plats för en kista och flera urnor. Nio urnor kan begravas i en meterbred urngrav, och sex urnor i en mindre.

Askan kan också begravas i en urngrav utan urna, då hälls askan från urnan i graven. I skogsbegravningsområdet i Kärsämäki kan antingen två urnor eller askan från fyra avlidna personer utan urnor begravas i en urngrav. Askgravarna i skogsbegravningsområdet har plats för askan från två avlidna personer. Askan från fyra avlidna personer kan begravas utan urna i S:ta Katarina askbegravningslund. Askan kan också begravas i en minneslund eller spridas i ett område för utströende.

Till de personer som beviljats frontsoldats-, fronttjänsts-, front- eller minröjartecken och som vid sin död var folkbokförda i Åbo eller S:t Karins ges en grav avgiftsfritt

Om släkten har en gammal släktgrav utreder samfällighetens gravkontor om den avlidne har lagstadgad rätt att bli begravd i graven i fråga. Samfällighetens gravbyrå ger råd i ärenden med anknytning till graven, de avgifter som församlingen uppstår samt frågor gällande skötseln av graven.

Minneslundar och områden för utströende

Minneslundan är en begravningsplats för kremerade avlidne personer. Endast den som upprätthåller begravningsplatsen känner till var den avlidnes aska finns, och den exakta platsen avslöjas inte för anhöriga. Anhöriga får inte närvara när församlingen begraver askan i minneslundan. I minneslundarna på Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighets begravningsplatser begravs askan utan urna. Det finns minneslundar på nästan alla begravningsplatser i Åbo och S:t Karins.

Åbo begravningsplats har en veteranlund med en separat urnlund och minneslund. Veteraner som var folkbokförda i Åbo eller S:t Karins vid sin död samt deras makar kan begravas i veteranlundan.

De anhöriga kan, om de så önskar, låta fästa en namnskylt med den avlidnes namn och födelse- och dödsår på det gemensamma minnesmärket i minneslundan. De anhöriga beställer själva namnskylten från ett av samfälligheten angivet avtalsstenhuggeri, som graverar texten och fäster skylten på det gemensamma minnesmärket. För att fästa namnskylten måste tillstånd inhämtas från samfälligheten. Minneslundan på Åbo begravningsplats är anonym, och den avlidnes namn får inte placeras på det gemensamma minnesmärket.

Minneslundarna har vanligtvis en plats där anhöriga kan lämna blommor och ljus. Endast snittblommor får föras till minneslundarna. Ett undantag är minneslundan på Kårsämäki skogsbegravningsplats, där

På Åbo begravningsplats finns också en barnens minneslund och minnesmärket en tom famn.

blommor och andra växter inte är tillåtna. Det finns ingen plats för ljuslyktor i minneslundarna.

Invid Åbo begravningsplats minneslund och på Pikis begravningsplats finns ett område för att strö aska. De anhöriga kan vara med när askan strös ut. På området för utströendet strös askan ut på marken.

Begravning av aska någon annanstans än på begravningsplats

Om askan skall begravas eller strös någon annanstans än på en begravningsplats måste man ha tillstånd av markägaren. Åbo stad har anvisat sex vattenområden, där man kan strö ut aska utan särskilt tillstånd. Fortsstyrelsens lokalavdelning beslutar om hur aska strös på allmänna havsområden och statens marker. Urnan överläts från krematoriet endast mot kvittering. Enligt begravningslagen ska askan inom ett år efter kremeringen gravsättas eller på något annat bestående sätt placeras på en plats. Aska får inte deläs.

Kistbegravning

Man avtalar om transporten av kistan till jordfästningen med en privat begravningsbyrå. Blommor kan läggas vid jordfästningsakten eller först vid graven. Om man har lagt blommor vid jordfästningsakten, ber vaktmästaren de anhöriga att ta med sig blommorna till begravningsprocessionen. Om inga blommor har lagts vid jordfästningsakten, läser man upp blomsterhälsningarna vid graven.

Kistan bärs ut ur kapellet eller kyrkan efter jordfästningen. Det behövs sex kistbärare, och de är vanligtvis anhöriga till den avlidne. Vid behov kan man beställa bärare från en privat begravningsbyrå. Bärarna står runt kistan och bär ut den under postludiet. Utanför placeras kistan på likvagnen. Kyrkvaktmästaren går i täten för begravningsprocessionen. Han följs av kistan och bärarna och de närmaste anhöriga.

När man kommer till graven vänds kistan så att huvudet kommer mot stenen och fötterna mot gången. När kistan sänks ned tar de manliga begravningsgästerna av sig hatten. Bärarna tar hatten av sig först efter att de sänkt ned kistan i graven, varefter de står en kort stund vid graven. Graven täcks med ett lock.

Om de anhöriga så önskar kan de själva skotta så mycket jord på graven att kistan blir täckt. Detta måste meddelas i förväg till samfällighetens gravbyrå. Graven får inte täckas helt, eftersom gravens stödanordning måste avlägsnas när graven är halvvägs täckt. Om de anhöriga inte täcker kistan kommer begravningsplatsens anställda att täcka den senare samma dag. Graven täcks slutgiltigt senast den andra vardagen efter begravningen.

Kremering

Om den avlidne kremeras lämnas kistan vanligtvis kvar i kapellet eller kyrkan efter jordfästningsakten. Det är också möjligt att flytta kistan till en begravningsbil direkt efter jordfästningen för transport till krematoriet. De anhöriga måste i förväg komma överens om alla transportarrangemang för den avlidne med en privat begravningsbyrå.

Urnbisättning kan bokas tidigast två veckor efter jordfästningsakten. Det lönar sig att boka datum för urnbisättningen samtidigt som datumet för jordfästningen avtalas. De anhöriga informeras inte om datumet för kremeringen. Målet är att kremeringen ska ske inom 1–2 veckor efter jordfästningen.

Den anhöriga som har kommit överens om begravningsarrangemangen kan hämta urnan från Heliga Korsets kapell om gravplatsen ligger någon annanstans än på Åbo begravningsplats. Urnan kan också hämtas med fullmakt eller avhämtningen beställas från en privat begravningsbyrå. Urnan kan hämtas tidigast två veckor efter jordfästningen och tidigast två veckor före den överenskomna tidpunkten för urnbisättning eller utströende. Om den avlidnes aska bisätts eller strös någon annanstans än på begravningsplatserna i Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet, måste ett överlåtelseintyg för askan fyllas i, där bland annat den slutliga platsen för askan anges.

Urnan sänks vanligtvis ner i marken i närvaro av de nära anhöriga, under vägledning av församlingens vaktmästare. De anhöriga kan, om de så önskar, be den präst som förrättade jordfästningen att närvara vid bisättningen genom att komma överens om detta med honom. En kort bönestund kan hållas vid graven i samband med bisättningen av urnan. Det är bra att framföra önskemål om att prästen ska närvara senast vid mötet mellan de närmaste anhöriga och prästen före begravnningen.

Direktkremering

Vid direktkremering hålls ingen jordfästnings- eller avskedsakt före kremeringen. Om man vill kremera en medlem av församlingarna i Åbo eller S:t Karins utan föregående jordfästning måste man begära tillstånd av kyrkoherden i den avlidnes församling. Avlidna som inte tillhört kyrkan och som hört till andra församlingar än Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet förs till krematoriet i Åbo för direktkremering utan särskilt tillstånd.

Krematoriet i Åbo

Krematoriet i Åbo tar emot för kremering avlidna som vid sin död varit skrivna i Åbo, S:t Karins, Aura, Lundo, Masku, Nådendal, Pemark, Pargas, Reso, Ruskossa, Sagu och de åländska kommunerna. Krematoriet är beläget på bottenvåningen i Det Heliga Korsets kapell.

Bårtäcket och sandduken i Heliga Korsets kapell.

BÅRTÄCKE

Bårtäcke är en textil, som kistan kan svepas in för jordfästnings- eller avskedsakten. Då kan själva kistan vara avskalad och enkel. Man kan reservera bårtäcke av samfällighetens gravbyrå.

Bårtäcke kan användas i Heliga Korsets kapell, Kårsämäki kapell, Uppståndelsekapellet och Pikis kyrka. Om bårtäcke används, kan man inte placera blommor på kistan. Du hittar mer information om bårtäckena på adressen www.turunseurakunnat.fi

Kyrkliga meddelanden

Med tillstånd från de anhöriga läser man upp namnen på de avlidna som tillhörde församlingen och böner för dem vid gudstjänsten i den avlidnes hemförsamling söndagen efter jordfästningen. Namnen på de avlidna publiceras i de kyrkliga meddelandena i Turun Sanomat i början av följande vecka, men man kan även komma överens om en annan tidpunkt. Om den avlidne begravs någon annanstans än i Åbo eller S:t Karins måste de anhöriga meddela Åbo regioncentralregister tidpunkten för jordfästningen. På alla helgons dag läses namnen på de medlemmar som avlidit under året upp vid en gudstjänst i den avlidnes hemförsamling och ett ljus tänds till deras minne.

Gravvård

Gravvårdar kan vara gjorda av sten, trä eller metall. Gravvårdar av andra material är i regel inte tillåtna på begravningsplatserna. Information om gravvårdarna och uppsättningen av dem på gravarna finns i en separat gravvårdsguide.

Leverantören av gravvården eller de anhöriga måste skicka en skriftlig plan för gravvården till begravningsplatsernas kontor för godkännande. Gravvården får placeras på graven först efter att planen har godkänts och kostnaderna för begravningen har betalats till den kyrkliga samfälligheten.

Gravskötsel

Skötseln av graven ankommer enligt kyrkolagen på gravrättsinnehavaren. De anhöriga kan antingen sköta graven själva eller anförtro skötseln till den kyrkliga samfälligheten. På samfällighetens gravbyrå ingås avgiftsbelagda gravskötselavtal för 1, 10 eller 25 år i sänder.

Graven eller rabatten får inte kantas med några lösa föremål, såsom lösa stenar eller plast- och plåtkanter, eftersom de försvårar skötseln av graven. Det finns instruktioner om tillåtna kantkonstruktioner i gravvårdsguiden och det krävs skriftligt lov för dem.

*På alla helgons dag ger ljushaven
på begravningsplatserna uttryck
för minnen och saknad.*

Att sörja tillsammans och prata om sorgen är ofta en viktig del av sorgprocessen. Församlingarnas sorgstöd hjälper alla som har förlorat en nära anhörig. Sorgstöd erbjuds alla invånare i området. Det krävs inte att man är medlem i kyrkan. Man kan få stöd i sorgen till exempel genom sorggrupper, diskussionsstöd i församlingen och kyrkans samtalstjänst.

I sorggrupperna kan deltagarna fritt prata om sina upplevelser och uttrycka olika känslor. Sorggrupperna är tidsbegränsade och samlas vanligtvis sju gånger. Mötena varar i en och en halv timme åt gången. Vanligtvis har minst sex månader gått sedan bortgången, ibland ännu längre. Grupperna är konfidentiella och leds av två församlingsarbetare.

Aktuell information om vilka sorggrupper som börjar och andra sammankomster samt anvisningar för hur man ska anmäla sig till sorggrupperna finns på den kyrkliga samfällighetens webbplats på adressen www.turunseurakunnat.fi.

Kyrkans samtalstjänsts lyssnande öra ger samtalshjälp i alla livssituationer och frågor, också när man drabbas av sorg. Man kan ringa numret 0400 221 180 varje kväll kl. 18–24. www.samtalstjanst.fi.

Församlingarnas samtalsstöd erbjuder avgiftsfri samtalshjälp med tidsbokning i Åbo och S:t Karins. Samtalsstödet erbjuder ett lyssnande öra och stöd i olika livssituationer. Mer information och tidsbokning på adressen www.puhujatuuleta.fi.

Man kan fritt tala om sina upplevelser och känslor.

KONTAKTUPPGIFTER

Gravbyrån

040 341 7253

turku.hautatoimi@evl.fi

Gravskötsel

040 341 7010

turku.hautatoimi@evl.fi

Centralregistret

040 341 7222

turku.keskusrekisteri@evl.fi

Församlingarnas växel

040 341 7111

www.turunseurakunnat.fi

 **ÅBO OCH S:T KARINS
KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET**
EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND